

طراحی مدل ورزش همگانی ایران

محمد احسانی^۱، مرجان صفاری^۲، مجتبی امیری^۳، هاشم کوزه‌چیان^۴

۱- دانشیار دانشگاه تربیت مدرس

۲- استادیار دانشگاه خوارزمی*

۳- دانشیار دانشگاه تهران

۴- دانشیار دانشگاه تربیت مدرس

تاریخ دریافت: ۹۱/۰۵/۰۱

تاریخ پذیرش: ۹۱/۱۱/۱۵

چکیده

هدف این مقاله ارائه مدلی جامع برای همگانی شدن ورزش ایران بود. پژوهشگران برای این منظور به خبرگان حوزه ورزش همگانی ایران مراجعه نمودند و از طریق مصاحبه عمیق به جمع‌آوری اطلاعات از آنها پرداختند. سپس داده‌های حاصل از بیست و نه مصاحبه به روش تئوری‌سازی داده بنیاد کدگذاری و تجزیه و تحلیل گردید. نتیجه گروه بندی کدها، شانزده مولفه را در سه سطح زمینه‌ای، سازمانی و رفتاری نشان داد.

براساس مدل ورزش همگانی ایران می‌توان عنوان کرد که سطح زمینه‌ای ورزش همگانی ایران که دو سطح دیگر در آن ریشه دارند شامل محیط و شرایط بیرونی است و بطور کلی سبب‌ساز سطوح سازمانی و رفتاری می‌باشد؛ سطح سازمانی، لایه بیرونی سطح رفتاری است و در برگیرنده مجموعه روابط منظم حاکم بر اجزای داخلی و عینی ورزش همگانی ایران است؛ سطح رفتاری عوامل مربوط به رفتار ورزشی مردم ایران با رویکرد سلامت است؛ رابطه بین این سطوح تنگاتنگ بوده و در ورزش همگانی ایران از هم جدایی ناپذیرند. درچنین رابطه‌ای، سطوح به شکل روابط سیستمی مداوم در حال تعامل می‌باشند؛ مدل ارائه شده می‌تواند به عنوان ابزار تحلیلی ورزش همگانی ایران مبنای عمل قرار گیرد تا بگونه‌ای منطقی و اصولی به حل مشکلات این حوزه از ورزش پرداخت.

واژگان کلیدی: مدل، ورزش همگانی، ایران، تئوری‌سازی داده‌بنیاد

Email : saffari.marjan@khu.ac.ir

*نویسنده مسئول :

مقدمه

مطالعات نشان می‌دهند که بیش از نیمی از جمعیت جهان در فعالیتهای جسمانی کافی برای حفظ سلامت شرکت نمی‌کنند (ساکوتا و همکاران^۱، ۲۰۰۶، ص. ۲۷ و واربرتن و همکاران^۲، ۲۰۰۶، ص. ۸۰۱)؛ حال آنکه کاستن یک درصد از این جمعیت غیرفعال می‌تواند جان میلیون‌ها نفر را حفظ کند و در میلیاردها دلار هزینه صرفه‌جویی نماید (کاتزمارتیک^۳ و همکاران، ۲۰۰۰، ص. ۱۴۳۵) دولت‌های مختلف در سال‌های اخیر به دنبال استفاده از ورزش به عنوان یک ابزار در مهندسی اجتماعی جهت کاهش جرائم و تخلف، کاهش چاقی در جوانان و دستیابی به ظرفیت اجتماعی بالاتر در گروه‌های فرعی بوده‌اند (هالیپان^۴، ۲۰۰۵، ص. ۱۶۴) به گونه‌ای که ورزش‌های تفریحی^۵ به شیوه‌ای استاندارد به منظور ارتقاء سلامت فردی و کیفیت زندگی تبدیل شده‌اند (چن^۶، ۲۰۱۱، ص. ۳۴).

به عنوان مثال بخش ورزش عمومی در انگلستان از قدیم الایام درصدد ترویج مشارکت دادن سطوح مختلف جامعه در فعالیتهای ورزشی بوده است؛ چون همواره نابرابری‌هایی در جامعه وجود داشته است که از این امر ممانعت نموده است. در این راستا سیاست‌های مداخله‌گری برای بهبود فرصت‌های ورزشی همیشه مدنظر بوده‌است (دی‌لیو^۷ و همکاران، ۲۰۰۹، ص. ۳)؛ بدین منظور استفاده مناسب از اوقات فراغت به عنوان زمان غیر موظفی که در آن فرد آزادانه فعالیت‌های لذت بخشی انجام می‌دهد (هندرسون^۸، ۲۰۱۰، ص. ۷) و افزایش مشارکت مردم در ورزش‌های تفریحی اوقات فراغت همیشه مد نظر سیاستگذاران بوده است.

"ورزش همگانی"^۹ یا "ورزش برای همه" جنبش جهانی ورزش‌های تفریحی است که از سال ۱۹۶۹ در بسیاری از کشورهای ۵ قاره با نیتی یکسان رسمیت یافته است: ورزش به هر فردی بدون توجه به جنس، نژاد، مذهب، توانایی جسمانی و اقتصادی تعلق داد. حق دلبستگی به ورزش، یک حق عمومی برای همه کسانی که بازی کردن، تمرین کردن و

1. Sapkota et al
2. Warburton et al
3. Katzmarzyk
4. Houlihan
5. Recreational sports
6. Chen
7. De Liu
8. Henderson
9. Sport for all

مسابقه دادن در زمان‌های آزاد را به عنوان یک لذت و سرگرمی باور دارند (سازمان ورزش همگانی^۱، ۲۰۱۰).

برای درک مفهوم ورزش همگانی، آشنایی با مفاهیم مرتبط با آنها لازم به نظر می‌رسد. تعدادی از سازمان‌های بین‌المللی مانند بخش اروپایی ورزش همگانی^۲، تافیساً^۳، و انجمن ورزش همگانی کمیته بین‌المللی المپیک و سازمان ملل متحد^۴ تعاریف گوناگون از ورزش همگانی را ارائه کرده‌اند. به طور کلی ورزش همگانی به معنی خلق فرصت‌ها و محیط مطلوب، از طریق همکاری تمام سازمان‌های درگیر (دولتی و غیر دولتی) تحقق می‌یابد. بدین معنا که هر فرد بدون توجه به جنسیت، سن، توانایی، موقعیت اجتماعی - اقتصادی و نژاد بتواند با هدف تامین سلامت و نشاط و بهبود روابط اجتماعی، در فعالیت‌های جسمانی و ورزشی شرکت نماید. تمام این سازمان‌ها به مسئولیت ملی برای اطمینان از اینکه هر شهروند حق مساوی برای مشارکت در فعالیت‌های ورزشی و جسمانی دارند؛ اشاره می‌کنند و دولت و سازمان‌های غیر دولتی نقش مهمی در دستیابی به مشارکت در ورزش و فعالیت‌های جسمانی ایفا می‌نمایند (انجمن کمیته-های ورزشی^۵، ۲۰۰۹). در بیانیه نهمین همایش جهانی ورزش همگانی، ترویج ورزش مورد نیاز انسان، تضمین دسترسی یکسان مردم جهان از برنامه‌ها و خدمات ورزشی، استفاده از قهرمانان برای رشد و گسترش ورزش همگانی به عنوان یک ضرورت و پاسخگویی به نیاز حرکتی انسان معاصر مورد تأکید قرار گرفت (نهمین کنفرانس جهانی ورزش همگانی، ۲۰۰۲).

در ایران علیرغم وجود سازمان‌ها و بخش‌های متعدد (فدراسیون ورزش‌های همگانی، معاونت ورزش همگانی وزارت ورزش و جوانان، شهرداری‌ها، وزارت آموزش و پرورش، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و...) که هر کدام خود را به نوعی در قبال ورزش همگانی مسئول می‌دانند، متأسفانه شاهد هستیم که تعداد شرکت‌کنندگان در ورزش همگانی نسبت به سایر کشورها وضعیت چندان مطلوبی ندارد. همچنین به علت گرایش مدیران تربیت‌بدنی و رسانه‌های ورزشی به ورزش قهرمانی، تاکنون کمتر به ورزش همگانی پرداخته شده است؛ بررسی ادبیات این حوزه نشان می‌دهد که در خصوص مدل سازی در حوزه ورزش همگانی نیز کار اندکی انجام شده و پژوهش‌های صورت گرفته نیز از پراکندگی فراوانی برخوردارند. با وجود نظرات مختلفی که در

1. Sport for all Organization

2. European Sport for All

3. Trim and Fitness International Sport for All Association (TAFISA)

4. United Nations

5. Community Sports Committee

این زمینه مطرح شده، کمبود مدلی که به تشریح چارچوبی برای ورزش همگانی ایران بپردازد، مشاهده می‌شود.

از این رو ضرورت پرداختن به این مقوله و ارائه مدلی جامع برای ورزش همگانی در کشوری که خود در حال توسعه است بیش از پیش نمایان می‌گردد. بدین منظور باید در جست و جوی مدلی جامع برای همگانی کردن ورزش در ایران باشیم؛ چرا که فقط در صورت همگانی شدن ورزش است که می‌توانیم شاهد تغییرات سازنده بر روند توسعه کشور باشیم.

مدل تحقیق

تمام مطالعات تحقیقی بر یک چارچوب مفهومی استوار است که متغیرهای مورد نظر و روابط میان آنها را مشخص می‌کند (ادوارد و همکاران، ۱۳۷۹). هر نظریه دارای سطوح تجزیه و تحلیل است بگونه‌ای که در قلمرو یا سطوح خاصی مطرح می‌شود. نظریه‌ها به طور کلی شامل سه قلمرو یا سطح رفتاری، ساختاری و زمینه‌ای می‌باشند. به عبارت دیگر هر نظریه که پدید می‌آید یا در رابطه با رفتار انسان در سازمان که سطح خرد بشمار می‌آید، مطرح می‌شود؛ یا در رابطه با ساختار سازمان که سطح میانی این علم به شمار می‌آید و یا در رابطه با زمینه‌ای است که سازمان را احاطه کرده و با آن تعامل دارد (میرزایی اهرنجانی و امیری، ۱۳۸۱، ص. ۱۲).

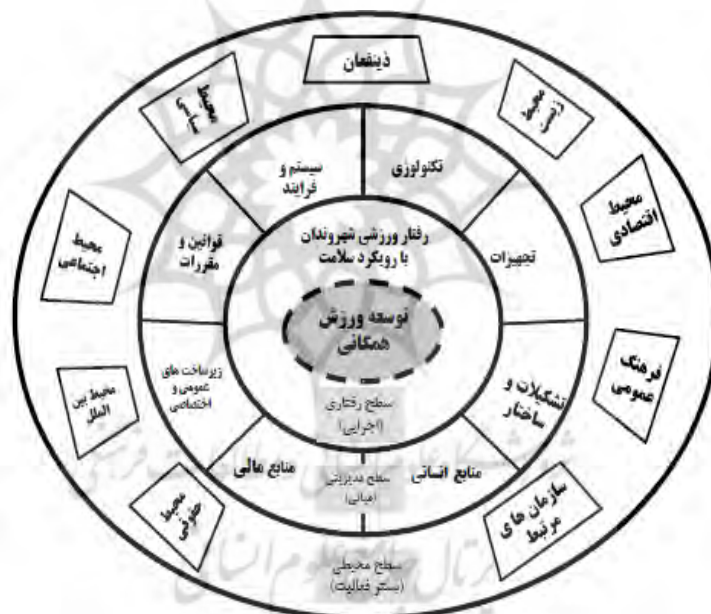
پدیده سازمان و مدیریت را می‌توان بر حسب سه دسته عوامل رفتاری، ساختاری و زمینه‌ای، بررسی و تجزیه و تحلیل نمود. در این مطالعه به عنوان چارچوب نظری از مدل سه شاخگی استفاده شده است. مدل مورد نظر یک ابزار تحلیلی است که بر اساس آن می‌توان مطالعات و نظریه‌های سازمان و مدیریت را در سه حوزه بررسی نمود. در این مدل ارتباط بین عوامل رفتاری، ساختاری و زمینه‌ای به گونه‌ای می‌باشد که هیچ پدیده یا رویداد سازمانی نمی‌تواند خارج از تعامل این سه شاخه صورت گیرد. به عبارت دیگر، رابطه بین این سه شاخه یک رابطه تنگاتنگ بوده و در عمل از هم جدایی ناپذیرند. در واقع، نوع روابط موجود بین این سه شاخه از نوع لازم و ملزوم بوده و به مثابه سه شاخه روییده از تنه واحد حیات پدیده می‌باشند (میرزایی اهرنجانی، ۱۳۷۷، ص. ۱۰-۱۳).

در مطالعه حاضر براساس سطوح (تجزیه و تحلیل) سه گانه مدل سه شاخگی به ورزش همگانی ایران پرداخته شده و سعی بر این بوده که زوایای پنهان و مغفول آن را آشکار کرده و نظم و چارچوب نوینی را در این حوزه یافته و سرانجام مدخل قابل توجیهی را در جهت بومی کردن و بکارگیری آن مطرح شود. درخصوص چند بعدی بودن چارچوب مطالعه، کالینز و همکاران^۱

1. Collins et al

(۲۰۱۲) نیز رویکردی چند بعدی برای افزایش مشارکت مردم در ورزش و فعالیت جسمانی به عنوان یک چارچوب نظری و مبنایی به منظور طراحی مداخله‌گرانه در تحقیقات ارائه داده‌اند (کالینز و همکاران، ۲۰۱۲، ص. ۲۳۰-۲۳۵).

براین اساس و همچنین ادبیات پیشینه و مدل‌های ورزش همگانی در کشورهای انگلستان (چارچوب ورزش انگلستان^۱، ۲۰۰۴، ص. ۱۰)، کانادا (ورزش برای زندگی^۲ کانادایی، ۲۰۰۷، ص. ۲۲)، هنگ کنگ (انجمن کمیته‌های ورزشی، ۲۰۰۹)، دانمارک (گزارش آگیتای اروپایی، ۲۰۰۴)، تایوان (چنگ^۳ و کوزه‌چیان، ۱۹۹۸، ص. ۶)، مدل مدیریت ورزش‌های تفریحی (مول^۴ و همکاران، ۲۰۰۵، ص. ۳۱) و مدل اجتماعی-اقتصادی مشارکت در ورزش (ون تایکوم^۵، ۲۰۱۱، ص. ۲۱) مدل سطح صفر تحقیق به صورت زیر بنا نهاده شد:

شکل شماره ۱- مدل مفهومی ورزش همگانی ایران

1. The Framework for Sport in England
2. Sport for Life
3. Cheng
4. Mull
5. Van Tuyckom

مدل ارائه شده صرفاً یک مدل مفهومی است که با ادبیات موجود در زمینه ورزش همگانی از یکسو و سطوح تجزیه و تحلیل نظریه‌ها و مدل معروف سه شاخگی از سوی دیگر تطابق دارد و انتظار می‌رود با استفاده از نظرات نخبگان ورزش همگانی ایران، مولفه‌های مدل، روابط آنها، منطق انتخاب این مولفه‌ها و ارتباطات بین آنها از بنیان‌های استواری برخوردار گردد.

روش‌شناسی

به منظور طراحی مدل ورزش همگانی ایران، لازم بود به متخصصانی که سال‌ها در حوزه ورزش همگانی کشور فعالیت کرده‌اند؛ مراجعه شود و در طراحی مدل از نظرات آنها استفاده گردد. بدین منظور از رویکرد کیفی پژوهش به نام روش تئوری سازی داده بنیاد^۱ به شیوه نوحاسته^۲ استفاده شد. چنانچه پژوهش بخواهد به جنبه‌های نهفته یک پدیده و درک آن در حوزه علوم انسانی، اجتماعی و رفتاری بپردازد استفاده از روش‌های کمی چندان نتایج ملموسی را به دنبال ندارد؛ لذا در این حالت روش‌های پژوهش کیفی بکار می‌رود (بازرگان، ۱۳۸۷، ص. ۳۲). مزیت این طرح پژوهشی آن است که ابتدا پدیده مورد بررسی را به نحوی کامل موشکافی می‌کند؛ ابعاد و مولفه‌های تشکیل دهنده پدیده را به دست می‌آورد (دانایی فرد، ۱۳۸۶، ص. ۵۵). آن چه در روش تئوری سازی داده بنیاد مهم است دستیابی به داده‌های ژرف است که بتواند الگوها، مفاهیم، طبقات و ویژگی‌ها و ابعاد پدیده را تبیین نماید (گلیزر^۳، ۱۹۹۲، ص. ۱۱-۱۵). تئوری‌سازی داده بنیاد می‌تواند در حوزه پژوهش‌های مدیریتی بسیار مفید باشد ولی تاکنون در ایران و حوزه ورزش کمتر مورد استفاده قرار گرفته است. با استفاده از این روش پژوهشگر می‌تواند از میان حجم انبوهی از داده‌ها، به شکلی سیستماتیک وجوه اشتراک را استخراج کند و بر اساس آن به تئوری‌پردازی در حوزه پژوهشی خود بپردازد.

اولین مرحله در اجرای روش تئوری‌سازی داده بنیاد، شکل‌گیری موضوع و سؤال‌ها در ذهن پژوهشگران است. علاقه و تجربیات پژوهشگران در حوزه اجرایی ورزش همگانی از یک سو و تخصص علمی و دانشگاهی آنها پیرامون ورزش همگانی از سوی دیگر باعث ایجاد حساسیت تئوریک^۴ در ذهن‌شان در خصوص ورزش همگانی شد. با مراجعه به ادبیات حوزه ورزش همگانی مشاهده شد که مدلی جامع از ورزش همگانی وجود ندارد. از این جا بود که موضوع و سؤال‌های اصلی پژوهش در ذهن پژوهشگران شکل گرفت:

-
1. Grounded theory
 2. Emerging
 3. Glaser
 4. Theoretical sensitivity

- چه مدلی برای ورزش همگانی در ایران مناسب است؟

- مولفه‌های اصلی مدل ورزش همگانی در ایران کدامند؟

مرحله بعد انتخاب مشارکت‌کنندگان بود. با توجه به کیفی بودن مطالعه از روش نمونه‌گیری هدفدار ارجاعی زنجیره‌ای^۱ یا گلوله برفی^۲ استفاده شد؛ یکی از دلایل استفاده از این روش نمونه‌گیری این است که همه افراد مورد مطالعه یک حرفه، مهارت و یا دانش خاص دارند و تعداد آنها نیز اندک است. در این روش خبرگان و متخصصان، تئوریسین‌های کارآمدی هستند که در ایجاد، اصلاح و پالایش تئوری و مدل مشارکت می‌کنند (هومن، ۱۳۹۱، ص. ۸۹). بنابراین جامعه آماری این پژوهش متشکل از کلیه خبرگانی بود که در زمینه ورزش همگانی تخصص علمی و عملی داشتند. ابتدا لیستی از خبرگان در ورزش همگانی شامل اساتید دانشگاه (دارای کتب و یا پژوهش در ورزش همگانی) مدیران سازمان‌های مرتبط با ورزش همگانی تهیه شد و سپس با آنها مصاحبه عمیق انجام گردید. پس از اتمام مصاحبه از هر یک از افراد مورد مصاحبه خواسته شد که سایر خبرگان در زمینه ورزش همگانی را به محقق معرفی نمایند؛ در این مطالعه با ۲۹ نفر مصاحبه انجام شد که از مصاحبه هجدهم به بعد، تکرار در اطلاعات دریافتی مشاهده شد؛ اما برای اطمینان تا مصاحبه بیستم و نهم ادامه یافت، هرچند از مصاحبه بیست و چهارم به بعد داده‌ها کاملاً تکراری بوده و به اشباع رسیده بود.

گردآوری اطلاعات از اسفند ماه ۱۳۸۹ آغاز و تا شهریور ۱۳۹۰ به طول انجامید. مصاحبه با طرح سؤالاتی در مورد سطوح و مولفه‌های مدل مفهومی آغاز می‌شد و باقی پرسش‌ها براساس پاسخ‌های مصاحبه شونده طرح می‌شد. تمامی مصاحبه‌ها ضبط شده و پس از انجام هر مصاحبه، تجزیه و تحلیل داده‌های آن به منظور پایه گذاری مدل صورت می‌گرفت. مراحل تجزیه و تحلیل داده‌های حاصل از مصاحبه‌های انجام شده عبارتند از:

گام اول - کدگذاری باز

ابتدا محتوی کلیه مصاحبه‌ها پیاده سازی و سپس کدگذاری باز آنها انجام شد. بدین ترتیب که داده‌های جمع آوری شده در مصاحبه‌ها به صورت مکتوب بر روی کاغذ درج، سپس با تجزیه و تحلیل خط به خط و پاراگراف به پاراگراف نوشته‌های موجود کدهای باز ایجاد می‌گردید. این کدها اقتباسی از نوشته‌ها و در برخی موارد عین خود نوشته بود. در مجموع ۲۸۳ کد باز از تجزیه و تحلیل بیست و نه مصاحبه به دست آمد.

1. Chain Referral

2. Snowball

گام دوم- کدگذاری محوری

کدگذاری محوری مرحله دوم تجزیه و تحلیل در نظریه پردازی داده بنیاد است. هدف از این مرحله برقراری رابطه بین طبقه‌های تولید شده (در مرحله کدگذاری باز) است. در کدگذاری محوری، کدهای تولید شده در گام قبلی، به روشی جدید و با هدف ایجاد ارتباط میان کدها بازنویسی شدند. کدگذاری محوری منجر به ایجاد گروه‌ها و مقوله‌ها می‌گردد؛ تمامی کدهای مشابه در گروه خاص خود قرار گرفتند. بدین منظور تمامی کدهای ایجاد شده دوباره بازبینی شد و با متون مقایسه گردید تا مطلبی فراموش نگردد. در این فرآیند ممکن بود چندین کد باز با عنوان یک کد محوری کدگذاری شوند. ۲۸۳ کد باز استخراجی به ۶۶ کد محوری تبدیل شدند.

گام سوم- مرحله نظریه پردازی (کدگذاری انتخابی)

پس از اینکه تمامی داده‌ها به صورت یاد شده کدگذاری باز و محوری شدند؛ نوبت به گروه‌بندی آنها می‌رسد. در واقع هدف نظریه‌پردازی بنیادی، تولید نظریه است نه توصیف صرف پدیده. برای تبدیل تحلیل‌ها به نظریه، طبقه‌ها باید به طور منظم به یکدیگر مربوط شوند. کدگذاری انتخابی براساس نتایج دو مرحله قبلی کدگذاری، مرحله اصلی نظریه‌پردازی است. به این ترتیب که طبقه محوری را به شکل نظام‌مند به دیگر طبقه‌ها ربط داده و آن روابط را در چارچوب یک روایت ارائه کرده و طبقه‌هایی را که به بهبود و توسعه بیشتری نیاز دارند اصلاح می‌کند. در گروه‌بندی کدها، کدهای محوری مستخرج از مصاحبه‌ها گروه‌بندی شده و سپس گروه‌های ایجاد شده با یکدیگر مقایسه شدند تا گروه‌های اصلی و ابعاد هر یک شناسایی و استخراج گرد. البته در این مرحله مراجعه به ادبیات نظری پژوهش کمک زیادی به هرچه دقیق‌تر شدن گروه‌بندی‌ها کرد. در این پژوهش سعی شده براساس فهم پژوهشگران از متن پدیده مورد مطالعه یعنی ورزش همگانی در ایران، چارچوب مدل پارادایم به صورت روایتی به شکل ترسیمی نشان داده شود.

نتایج

گروه‌بندی کدهای محوری در هر مورد و مقایسه آنها، نشان داد که می‌توان تمامی کدهای به دست آمده را در سه گروه اصلی جای داد

۱- سطح زمینه‌ای: کدهایی که مربوط به بستر و زمینه ورزش همگانی هستند و ورزش همگانی ایران را دربر می‌گیرند.

۲- سطح سازمانی یا ساختاری: کدهایی که به تشریح سطح اجرایی و بکارگیری سیستم‌های پشتیبانی نرم و سخت جهت تحقق بخشیدن به همگانی شدن ورزش در میان مردم می‌پردازد.

۳- سطح رفتاری: کدهایی که مربوط به سطح رویدادهای عینی است و در رابطه با رفتار ورزشی یا رویکرد سلامت مردم با توجه به عوامل فردی، اجتماعی و ساختاری تعیین می‌شود. براساس تجزیه و تحلیل مصاحبه‌ها به روش تئوری‌سازی داده‌بنیاد مولفه‌های سطح زمینه‌ای عبارتند از:

محیط بین‌الملل؛ به عنوان یک بخش به حساب می‌آید که می‌تواند به صورت مستقیم بر سازمان یا پدیده اثر بگذارد. بطوریکه همه بخش‌های بومی تحت‌تأثیر رویدادهای بین‌المللی قرار می‌گیرند (دفت، ۱۳۸۹، ص. ۸۸). سازمان‌های بین‌المللی می‌توانند در زمینه برنامه‌ریزی، آموزش منابع انسانی، آرایه بهترین تجارب سایر کشورها در ورزش همگانی ایران موثر باشند و رویدادهای بین‌المللی ورزشی مانند بازی‌های المپیک، جام جهانی فوتبال و سایر رویدادهای ورزشی می‌توانند عاملی برای ایجاد انگیزه و تشویق مردم به شرکت در ورزش همگانی باشند. محیط سیاسی-حقوقی؛ در برگیرنده مواضع و سیاست‌هایی است که دولت درباره موضوعی بکار می‌گیرد (استونر و همکاران، ۱۳۸۲، ص ۹۸-۱۰۴) و همچنین قوانین و مقررات ورزشی داخلی به عنوان مبنای عمل دست‌اندرکاران ورزش که به سه شکل تنبیهی، حمایتی و یا پیشگیرانه می‌باشند (سند تفضیلی نظام جامع توسعه تربیت بدنی و ورزش کشور، ۱۳۸۴، ص. ۳۵). در مدل حاضر محیط سیاسی-حقوقی شامل نگرش دولتمردان و احزاب سیاسی به ورزش همگانی، اسناد فرابخشی مانند قانون اساسی، سند چشم‌انداز، سیاست‌های کلی ابلاغی و همچنین اسناد بخشی است که بطور مستقیم و یا غیر مستقیم بر ورزش همگانی ایران اثر می‌گذارد.

محیط اجتماعی؛ شامل بافت جمعیت، شیوه زندگی، امنیت اجتماعی و رسانه‌های جمعی می‌شود که بر مشارکت مردم در ورزش همگانی اثر گذار می‌باشند. بافت جمعیت، شامل ترکیب جمعیت از نظر سن، نژاد است. شیوه زندگی به معنی نمایی از نگرش‌ها و ارزش‌های مردم و راه‌هایی که افراد در زندگی خود بر می‌گزینند، می‌باشد (استونر و همکاران، ۱۳۸۲، ص ۱۱۸-۱۲۱) منظور از امنیت اجتماعی تدارک سلامت افراد جامعه در مقابل اقدامات خشونت‌آمیز و رفع دغدغه‌های ذهنی است، و همچنین رسانه‌های جمعی شامل تمام ابزارهای غیر شخصی ارتباط که به وسیله آن، پیام‌های دیداری و یا شنیداری به طور مستقیم به مخاطبان انتقال می‌یابد، مانند تلویزیون، رادیو، اینترنت و مجلات، کتب است. رسانه^۱ بطور کلی اشاره به سیستم

ها یا دستگاه‌های انتقال اطلاعات و یا سرگرمی دارد، افراد جامعه را احاطه کرده و دنیا را از زاویه خود به انسان‌ها معرفی می‌کند. امروزه و در قرن بیست و یکم دیگر روش‌های جبری تأثیری در تغییر رفتار مردم ندارد، بلکه این رسانه‌های جمعی هستند که در تمام حوزه‌های زندگی اقناع را به موثرترین ابزار برای حل مسائل مردم تبدیل کرده‌اند (احراری، ۱۳۸۳، ص ۱۰۸-۱۱۰).

محیط زیست؛ مسائل زیست محیطی، اثراتی ژرفی بر بسیاری از سازمان‌ها و پدیده‌ها دارد (استونر و همکاران، ۱۳۸۲، ص ۱۲۵). منابع انسانی باید حداکثر استفاده را از فضاهای طبیعی و شرایط اقلیمی و آب و هوایی ایران ببرند؛ چراکه ورزش در فضای آزاد معمولاً هزینه کمتری از ورزش در اماکن ورزشی سرپوشیده دارد و محیط زیست می‌تواند در افزایش مشارکت مردم به ورزش اثر گذار باشد.

محیط اقتصادی؛ دربرگیرنده رکود اقتصادی، نرخ بیکاری، نرخ تورم، نرخ سرمایه‌گذاری، رشد، درآمد ملی، پس انداز، سرمایه‌گذاری‌ها، قیمت‌ها، دستمزدها، بهره‌وری، نرخ استخدام شاخص‌های عمومی اقتصادی است (استونر و همکاران، ۱۳۸۲، ص ۱۲۱-۱۲۲) و در مدل حاضر شامل نرخ تورم و گرانی، بیکاری، سرمایه‌گذاری، رشد اقتصادی و میزان درآمد مردم است که بر میزان مشارکت مردم در ورزش همگانی اثر می‌گذارد.

محیط فرهنگی؛ بر اساس مدل شاین، فرهنگ از سه مجموعه ۱- مفروضات و باورها، ۲- ارزش‌ها و هنجارها ۳- مصنوعات رفتاری و گفتاری تشکیل می‌شود (شاین^۱، ۲۰۱۰، ص ۳۲). در این مدل، باورها و مفروضات شامل اعتقادات، اندیشه‌ها، باورهای بنیادی و خانوادگی، هسته مرکزی محیط فرهنگی را تشکیل می‌دهند که بر ارزش‌ها و هنجارهای فرهنگی مردم ایران تأثیر می‌گذارند و نهایتاً ارزش‌ها و هنجارها، مصنوعات گفتاری، رفتاری و فیزیکی مردم را به عنوان الگوهای رفتاری، نمادها و سمبل‌ها شکل می‌دهند که بر همگانی شدن ورزش در ایران اثر می‌گذارند.

¹ . Schein

جدول شماره ۱- گروه های کلی، فرعی و کدهای محوری مستخرج از کل مصاحبه ها در سطح زمینه ای

گروه های فرعی	کدهای محوری
محیط بین الملل	سازمان های مرتبط بین المللی رویدادهای ورزشی
محیط سیاسی- حقوقی	نگرش دولتمردان احزاب سیاسی اسناد فراهشی اسناد بخشی
محیط زیست	فضاهای طبیعی آب و هوا
محیط اجتماعی	بافت جمعیتی شیوه زندگی امنیت اجتماعی رسانه های جمعی
محیط اقتصادی	نرخ تورم و گرانی نرخ بیکاری میزان درآمد نرخ سرمایه گذاری رشد اقتصادی
محیط فرهنگی	باورها و مفروضات ارزش ها و هنجارها مصنوعات گفتاری، رفتاری و فیزیکی

سطح زمینه ای

مؤلفه های سطح سازمانی (ساختاری) عبارتند از:

منابع انسانی، افراد و کسانی که کار، استعداد و خلاقیت به سازمان ارزانی می دارند و پویایی به سازمان می دهند و از مهم ترین منابع به شمار می آیند (استونر و همکاران، ۱۳۸۲، ص. ۶۴۲) و نقش تعیین کننده ای در سطح سازمانی دارند، زیرا می توانند از سایر منابع بطور بهینه استفاده نمایند.

منابع مالی، بدون شک همگانی شدن ورزش در میان مردم نیازمند منابع مالی است؛ در حوزه ورزش همگانی منابع مالی شامل بودجه دولتی، بودجه نهادهای عمومی، حامیان مالی، کمک-های مردمی و نهایتاً حمایت مالی شرکت های بیمه با رویکرد افزایش سطح سلامت عمومی می شود.

تجهیزات و زیرساخت های ورزشی، این مولفه شامل کلیه ابزارها، دستگاه ها و تسهیلات ورزشی مورد نیاز رشته های ورزشی مختلف و همچنین فضاها و کلیه عوامل تاسیساتی، خدماتی - رفاهی و بهداشتی ورزش همگانی را در بر می گیرد که اجرای فعالیت های ورزشی را در سطح آموزش، تمرین و رقابت تسهیل می کنند (سند تفضیلی نظام جامع توسعه تربیت بدنی و ورزش کشور، ۱۳۸۴، ص. ن). در این مولفه مطالعه و نیازسنجی، دسترسی، کیفیت، توزیع عادلانه، ایمنی و طراحی زیبا تجهیزات و زیرساخت های ورزشی مورد نظر است که می تواند بر میزان مشارکت مردم در ورزش همگانی اثرگذار باشد.

فناوری، مجموعه ای از سخت افزارها، نرم افزارها و شبکه های اطلاعاتی و دانش فنی لازم که برای جمع آوری، پردازش، ذخیره سازی و توزیع داده ها در حوزه ورزش همگانی کشور استفاده می شود در این مولفه مد نظر می باشد (سند تفضیلی نظام جامع توسعه تربیت بدنی و ورزش کشور، ۱۳۸۴، ص. ل) فناوری می تواند موجب بهبود و ارتقاء سایر مولفه های سطح سازمانی شود و می توان عنوان کرد که این مولفه پیشینیان سایر مولفه ها در سطح سازمانی است.

قوانین و مقررات، قانون به معنی قواعد و مقرراتی است که روابط افراد (حقوقی یا حقوقی) جامعه را تنظیم می کند و دارای ضمانت اجرا نیز می باشد و شامل آیین نامه ها و اسناد قانونی می شود (سند تفضیلی نظام جامع توسعه تربیت بدنی و ورزش کشور، ۱۳۸۴، ص. ۵۳-۳۵) در حوزه ورزش همگانی اسناد توسعه ای ورزش همگانی، استانی، شهر و سازمانی مدنظر می باشند. این قوانین و مقررات می بایست پشتیبان و تسهیل کننده و در عین حال ضمانت اجرایی در ورزش همگانی ایران داشته باشند.

سازمان های همکار، منظور از سازمان های همکار سازمان هایی هستند که در حوزه ورزش همگانی در سطح ملی، استانی، شهری، روستایی و سازمانی فعالیت می کنند در مدل حاضر وحدت سیاست گذاری و ایجاد هماهنگی، تدوین شرح وظایف روشن و تقسیم کار و ایجاد ایجاد تعاملات مستمر در بین سازمان ها و نهادهای حوزه ورزش همگانی مدنظر است.

رسانه های سازمانی، رسانه به هر ابزار، سازمان یا نهاد مادی و غیر مادی که حامل پیام بوده اطلاق می شود به شرط آنکه پیام منتشره آن از مقبولیت اجتماعی برخوردار باشد و مورد پذیرش جامعه قرار گیرد (صادق فرید، ۱۳۸۶، ص. ۱۷). در این مدل برای رسانه های سازمانی در ورزش همگانی پنج کارکرد در نظر گرفته شده است که عبارتند از: کارکرد آموزش همگانی، رسانه ها بیشتر از شیوه های اقناعی استفاده می نمایند، بطوری که رسانه ها با عقل و منطق مخاطبان درگیر و از طریق افزایش غنای محتوای آموزشی، تنوع و جذابیت، امکان آموزش اثربخش برای تمام اقشار جامعه، ایجاد انگیزه، ترغیب و متقاعد سازی به منظور مشارکت در

فعالیت‌های ورزشی اقدام می‌کنند. در کارکرد اطلاع رسانی رسانه‌ها می‌توانند به صورت برنامه‌ریزی شده، دقیق و بهنگام دست به اطلاع رسانی در خصوص رویدادهای ورزشی بپردازند و برای این منظور باید برنامه‌ریزی ساختاری و محتوایی مناسبی برای اطلاع رسانی تهیه شود و همچنین آگاه‌سازی و اقدامات ترویجی و تبلیغی به منظور شرکت در فعالیت‌های ورزشی نیز از طریق رسانه‌ها امکان‌پذیر است در کارکرد بازاریابی اجتماعی از طریق زمینه‌سازی امکان تشکیل گروه‌های ذینفع، شبکه‌سازی در اقشار مختلف جامعه و همچنین با توجه به پیشرفت روز افزون فناوری اطلاعات و علاقه قشر جوان به شیوه‌های ارتباط مجازی ایجاد شبکه‌های مجازی می‌تواند منجر به افزایش مشارکت مردم در ورزش‌های همگانی شود. کارکرد نوگرایی نیز از طریق معرفی ورزش‌های جدید، ایجاد تفکر خلاقانه، نو و مثبت در خلق فعالیت‌های جسمانی مفرح نیز می‌تواند به افزایش مشارکت مردم در ورزش‌های همگانی منجر گردد و نهایتاً کارکرد نظارتی از طریق پایش و رصد تیزبینانه و هوشمندانه محیط و بررسی تحولات محیطی اقدام به شناسایی مشکلات و تهدیدات کرده و همچنین از طریق برقراری ارتباط مستقیم با متن جامعه می‌توانند به رصد مستمر افکار و علایق عمومی، خواسته و نیازهای ورزشی مردم بپردازند.

جدول شماره ۲- گروه‌های کلی، فرعی و کدهای محوری مستخرج از کل مصاحبه‌ها در سطح سازمانی (ساختاری)

گروه‌های کلی	گروه‌های فرعی	کدهای محوری	
تفکیک سازمانی (ساختاری)	منابع انسانی	نیروهای ستادی	
		نیروهای صف	
		نیروهای داوطلب	
		بودجه دولتی	
		نهادهای عمومی	
	منابع مالی	حامیان مالی	
		بیمه‌ها	
		کمک‌های مردمی	
	تجهیزات و زیرساخت	فناوری	مطالعه و نیازسنجی
			دسترسی به تجهیزات و زیرساخت‌ها
کیفیت تجهیزات و زیرساخت‌ها			
توزیع عادلانه تجهیزات و زیرساخت‌ها			
ایمنی تجهیزات و زیرساخت‌ها			
طراحی زیبا تجهیزات و زیرساخت‌ها			
		استفاده از سخت‌افزارها	

استفاده از نرم افزارها	
شبکه های اجتماعی	
ارتقاء دانش فنی	
اسناد توسعه ای ورزش همگانی استانی	قوانین و مقررات
اسناد توسعه ای ورزش همگانی شهری	
اسناد توسعه ای ورزش همگانی سازمانها	
وحدت سیاستگذاری	سازمان های همکار
شرح وظایف روشن	
تعاملات مستمر	
آموزش همگانی	رسانه های سازمانی
اطلاع رسانی	
بازاریابی اجتماعی	
پایش و رصد تغییرات محیطی	
رصد افکار و علایق عمومی	

مولفه های سطح رفتاری عبارتند از:

عوامل فردی، عواملی که ارجحیت یا علاقه به ورزش و فعالیت های بدنی را دربر می گیرند و شامل حالات روانی، نگرش ها و تصورات فرد می شود و بر ارجحیت فعالیت های اوقات فراغت بریکدیگر تأثیر می گذارد (پارک^۱، ۲۰۰۴، ص. ۴۴). در مدل حاضر شامل حالات روانی، نگرش به انجام فعالیت های ورزشی، علاقه به انجام فعالیت های ورزشی و تمایلات مذهبی می شود. عوامل بین فردی: حاصل کنش های بین فردی یا رابطه بین خصوصیات فردی افراد است. این عوامل یا حاصل عوامل فردی است که فرد با خود به تعاملات می آورد، پس بر مشارکت مشترک در فعالیت های اوقات فراغت خاص اثر می گذارد و یا به عنوان نتیجه روابط و تعاملات پیش می آیند. این عوامل می توانند هم بر ارجحیت و همزمان بر مشارکت در فعالیت های مشترک اوقات فراغت و همراهی کردن در فعالیت های اوقات فراغت اثر گذارند. علاوه بر آن، مفهوم عوامل بین فردی می تواند بطور کلی به روابط بین افراد قابل تعمیم باشد (پارک، ۲۰۰۴، ص. ۴۴). در این مطالعه شامل داشتن همراه، روابط عمومی، تعاملات با اعضای خانواده، معاشرت با گروه های همسن و عضویت در شبکه های اجتماعی می شود. عوامل ساختاری، عواملی هستند که بین علاقه به مشارکت و مشارکت واقعی مداخله می کنند و در واقع به عنوان عوامل مداخله گر بین ارجحیت اوقات فراغت و مشارکت عمل می کنند

1 . Park

(پارک، ۲۰۰۴، ص. ۴۴). عوامل ساختاری در مدل ورزش همگانی ایران شامل نداشتن وقت، شاغل بودن، وجود مسئولیت‌های خانوادگی، داشتن سلامت جسمانی، آگاهی از برنامه‌های ورزشی و همچنین داشتن مهارت‌های ورزشی می‌شود.

جدول شماره ۳- گروه های کلی، فرعی و کدهای محوری مستخرج از کل مصاحبه ها در سطح رفتاری

گروه های کلی	گروه های فرعی	کدهای محوری
سطح رفتاری	عوامل فردی	حالات روانی فرد
		نگرش به انجام فعالیت های ورزشی
		علاقه به انجام فعالیت های ورزشی
		تمایلات مذهبی
	عوامل بین فردی	داشتن همراه
		روابط عمومی
		تعاملات با اعضای خانواده
	عوامل ساختاری	معاشرت با گروه های همسن
		عضویت در شبکه های اجتماعی
		نداشتن وقت
		شاغل بودن
		مسئولیت های خانوادگی
		داشتن سلامت جسمی
		داشتن مهارت ورزشی
		آگاهی از برنامه های ورزشی

مدل ورزش همگانی ایران

هدف اصلی این پژوهش دستیابی به مدل ورزش همگانی ایران است. لذا براساس نتایج تجزیه و تحلیل داده‌ها و ادبیات نظری، اقدام به استخراج و طراحی این مدل شد. در بخش ادبیات پژوهش تشریح شد که بر اساس مدل سه شاخگی هر تئوری دارای سطوح تجزیه و تحلیل است بگونه‌ای که در قلمرو یا سطوح خاصی مطرح می‌شود و در مدل ورزش همگانی ایران شامل سه قلمرو یا سطح رفتاری، سازمانی و محیطی می‌شود.

شکل شماره ۲- مدل ورزش همگانی ایران

بحث و نتیجه گیری

هدف این پژوهش طراحی مدلی برای ورزش همگانی ایران می‌باشد. پژوهشگران برای این منظور به خبرگان حوزه ورزش همگانی ایران مراجعه و از طریق مصاحبه‌های عمیق و باز به جمع‌آوری اطلاعات از آن‌ها پرداختند. سپس داده‌های حاصل از مصاحبه‌ها به روش تئوری سازی داده بنیاد کدگذاری گردید. نتیجه‌ی گروه‌بندی کدها سه سطح را در ورزش همگانی ایران نشان داد.

منظور از سطح زمینه‌ای، بستر و زمینه فعالیت‌های ورزش همگانی است؛ سطح زمینه‌ای در مدل ورزش همگانی ایران از جایگاه خاصی برخوردار است. مهمترین ویژگی این سطح، وسعت و قدمت این سطح نسبت به سایر سطوح است. دو سطح دیگر وجود و پیدا شدن خود را وابسته به سطح زمینه‌ای هستند. سطح زمینه‌ای عوامل و شرایط محیط بیرونی ورزش همگانی را تشکیل داده و با آن رابطه متقابل دارد؛ مفهوم زمینه در این مدل به معنی محیط است، اصلی‌ترین کار عوامل زمینه‌ای یا محیطی تنظیم روابط حوزه ورزش همگانی با سیستم‌های بالاتر از خود است. چون هر سیستم یا سازمانی در جایگاه خاص خودش همواره با سیستم‌های بالاتر از خودش درکنش و واکنش دایمی است و نسبت به سیستم‌های بالاتر سیستم فرعی

محسوب می‌شود. بنابراین، همه علل و عواملی که موجبات برقراری، تنظیم و واکنش به موقع و مناسب ورزش همگانی نسبت به سیستم های اصلی تر را فراهم می آورند، زمینه یا محیط نامیده می شوند. این سطح با مدل اجتماعی-اقتصادی مشارکت در ورزش (ون تايكوم، ۲۰۱۱، ص. ۲۱) و همچنین مدل مدل دانمارکی ورزش برای همه، فعالیت جسمانی و سلامتی (مول و همکاران، ۲۰۰۵، ص. ۳۱) دیدگاه مشابهی در همگانی شدن ورزش دارد.

منظور از سطح سازمانی (ساختاری)، ساختار مدیریتی و بکارگیری سیستم‌های پشتیبانی نرم و سخت جهت تحقق بخشیدن به همگانی شدن ورزش در میان مردم می‌باشد. بطور کلی این سطح شامل مسیرها، کانال‌ها و ظروفی هستند که فرآیندها و عملیات ورزش همگانی ایران در آنها جاری می شوند و در برگیرنده همه عناصر، عوامل و منابع فیزیکی و غیرفیزیکی ورزش همگانی است که با نظم، قاعده و ترتیب خاصی بهم پیوسته و چارچوب و قالب ورزش همگانی را می‌سازند و به مثابه ظرف فعالیت‌های ورزش همگانی ایران است. این چارچوب و قالب را در ورزش همگانی می‌توان در مدل‌های مدل مدیریتی ورزش‌های تفریحی (مول و همکاران، ۲۰۰۵، ص. ۳۱)، چارچوب ملی ورزش انگلستان (چارچوب ورزش انگلستان، ۲۰۰۴، ص. ۱۰) و مدل توسعه ورزش همگانی هنگ کنگ (۲۰۰۹) مشاهده کرد.

همانطور که اشاره شد سطح سازمانی به مثابه ظرف فعالیت‌های ورزش همگانی است. محتوا یا ماده‌ای که در ظرف ورزش همگانی ایران می‌ریزد، همان رفتار ورزشی مردم با رویکرد سلامت است؛ که با توجه به عوامل فردی، بین فردی و ساختاری تعیین می‌شود. این عوامل تعیین‌کننده نهایی رفتار اوقات فراغت نیستند، اما بر آن تأثیر دارند. این عوامل موجب می‌شوند که فرد از میان فعالیت‌های مختلف فعالیت‌های خاص را برگزیند و از شرکت در چنین فعالیت‌هایی لذت ببرد یا بر عکس موجب جلوگیری از شرکت فرد در این گونه فعالیت‌ها می‌شود (گادبی^۱ و همکاران، ۲۰۱۰، ص. ۱۱۲). افراد معمولاً برای مشارکت در ورزش ابتدا باید بر عوامل فردی تسلط یابند و سپس بر عوامل بین فردی و در نهایت بر عوامل ساختاری مسلط شوند تا بتوانند در فعالیت‌های ورزشی اوقات فراغت شرکت کنند. این سطح مدل منطبق با مدل سلسله مراتبی عوامل بازدارنده مشارکت در اوقات فراغت (گادبی و همکاران، ص. ۱۱۳-۱۱۲) است و همچنین در سطح اجرا با مدل‌های کانادایی ورزش برای همه (ورزش برای زندگی کانادایی، ۲۰۰۷، ص. ۲۲)، و مشارکت در ورزش‌های تفریحی تایوانی (چنگ و کوزه‌چیان، ۱۹۹۸، ص. ۶) مشابهت‌هایی دارد.

در مجموع براساس مدل ورزش همگانی ایران می توان عنوان کرد که سطح زمینه‌ای ورزش همگانی ایران که دو سطح دیگر در آن ریشه دارند شامل محیط و شرایط بیرونی است و بطور کلی سبب‌ساز سطوح سازمانی و رفتاری می‌باشد؛ سطح سازمانی، لایه بیرونی سطح رفتاری است و در برگیرنده مجموعه روابط منظم حاکم بر اجزای داخلی و عینی ورزش همگانی ایران است؛ سطح رفتاری عوامل مربوط به رفتار ورزشی مردم ایران با رویکرد سلامت است؛ رابطه بین این سطوح رابطه ای تنگاتنگ بوده و در عمل در ورزش همگانی ایران از هم جدایی ناپذیرند. درچنین رابطه‌ای، مولفه‌های سطوح زمینه‌ای، سازمانی و رفتاری باهم دارای تعامل مستمر می باشند؛ بنابراین تمایز و تشخیص این سه سطح از ورزش همگانی، صرفاً نظری بوده و فقط به منظور تجزیه و تحلیل شناخت مفاهیم و مولفه‌ها می‌باشد.

تجربیات موجود در ایران و دیگر کشورها نشان داده است که یک نهاد خاص با امکانات گسترده و توانمندی فراوان به تنهایی نمی تواند موجب افزایش مشارکت مردم در ورزش همگانی شود؛ زیرا ورزش همگانی یک محصول اجتماعی و یک فرآورده بین بخشی و خروجی کل جامعه است. بنابراین یکی از دلایل عمده ناکارایی برنامه‌های فعلی تک نهادی بودن، جزیره‌ای عمل کردن و نداشتن یک مدل و نقشه نظام‌مند کلی نگر در این حوزه است و مدل ارائه شده می تواند به عنوان ابزار تحلیلی ورزش همگانی ایران مبنای عمل قرار گیرد تا بتوان بگونه‌ای منطقی و اصولی به حل مشکلات بی‌شمار در این حوزه از ورزش ایران پرداخت.

برپایه این مدل می‌توان فرایند ورزش همگانی ایران را تجزیه و تحلیل کرد و به نوعی دسته‌بندی جدید دست یافت که مبتنی بر مدل‌های ورزش همگانی در سایر کشورها و نظرات خبرگان ایرانی است؛ این مدل، چارچوبی مناسب و بومی برای مطالعات در این حوزه است و به عنوان مقدمه‌ای به منظور همگانی شدن ورزش در ایران می‌تواند مبنای عمل قرار گیرد و شناختی کلان و جامع بر پایه شناسایی عوامل کلیدی موثر بر ورزش همگانی ایران و چگونگی تعامل آنها با یکدیگر پدید می‌آورد و نهایتاً می‌تواند با ارائه اطلاعات مورد نیاز، وضعیت زمینه، ساختار و رفتار ورزش همگانی ایران را تبیین نماید.

بر اساس نتایج حاصل از این مطالعه، بر مدیران تصمیم گیرنده و خط مشی گذار ورزش همگانی کشور فرض است که در تعیین سیاست‌ها و تدوین برنامه‌ها، مولفه‌های سطوح سه گانه و زیر بخش‌های آنها را مد نظر قرار دهند و ناگفته پیداست که باتوسعه ورزش همگانی و نهادینه شدن آن در میان افراد جامعه، شاهد اثرهای مستقیم و غیرمستقیم آن بر روند توسعه پایدار کشور خواهیم بود.

منابع

۱. احراری، ا. ۳۸۳، نقش رسانه‌ها در کنترل جامعه، پژوهش و سنجش، ۳۷: ۱۲۸-۱۰۷.
۲. ادوارد، ج ای. تامپسون، ام دی، رزن، فلد پی. ۱۳۷۹. تحقیق پیمایشی (راهنمای عمل). مترجمان: اعرابی م، ایزدی د. تهران. دفتر پژوهش‌های فرهنگی.
۳. استونر، ج ای اف. فریمن، آر ای. گیلبرت، دی آر. ۱۳۸۲. مدیریت. مترجمان: پارساییان ع، اعرابی م. چاپ دوم. تهران، دفتر پژوهش‌های فرهنگی.
۴. بازرگان، ع. ۱۳۸۷. مقدمه‌ای بر روش‌های تحقیق کیفی و آمیخته: رویکردهای متداول در علوم رفتاری. چاپ اول. تهران، دیدار.
۵. دانایی فرد، ح. ۱۳۸۶. هم‌سازی شیوه‌های کمی و کیفی در پژوهش‌های سازمانی: تاملی بر استراتژی پژوهش ترکیبی. فصلنامه حوزه و دانشگاه: روش‌شناسی علوم انسانی. ۱۳(۵۳): ۶۳-۳۵.
۶. دانایی فرد، ح. الوانی، م. آذر، ع. ۱۳۹۰. روش‌شناسی پژوهش کیفی در مدیریت: رویکردی جامع. چاپ چهارم. تهران. نشر صفار.
۷. دفت، ار ال. ۱۳۸۹. مبانی تئوری و طراحی سازمان. مترجمان: پارساییان ع، اعرابی م؛ تهران. چاپ پنجم. دفتر پژوهش‌های فرهنگی. ص ۸۸.
۸. سند تفضیلی نظام جامع توسعه تربیت بدنی و ورزش کشور، ۱۳۸۴، توسعه محیط حقوقی، نشر سبب سبز.
۹. صادق فرید، م. ۱۳۸۶. فصلنامه فرهنگ رسانه، شماره یک، نقش آور. ص ۱۷.
۱۰. میرزائی اهرنجانی، ح. ۱۳۷۷. طراحی مدلی برای تبیین عوامل مؤثر بر وجدان کاری و انضباط اجتماعی. مجموعه مقالات سمینار وجدان کاری و انضباط اجتماعی. قزوین. انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی واحد قزوین.
۱۱. میرزایی اهرنجانی، ح، امیری م. ۱۳۸۱. ارائه مدل سه بعدی تحلیل مبانی فلسفی و زیرساخت‌های بنیادین تئوری‌های مدیریت. دانش مدیریت. ۵۶: ۲۱-۳.
۱۲. هومن، ح ع. ۱۳۹۱. راهنمای عملی پژوهش کیفی، چاپ چهارم. نشر سمت.
13. Chen, T. 2011. Using Hybrid MCDM Model for Enhancing the Participation of Teacher in Recreational Sports, Journal of Decision Systems, (20)1, 33-49.
14. Cheng, S., Kozechian, H. 1998. A Comparative Study on Recreational Sports Participation Among the University Students, Available on : http://www.isdy.net/pdf/eng/2007_22.pdf
15. Collins, D., Ford, P. A., MacNamara, A., Bailey, R., Toms, M., Pearce, G.

2012. Three Worlds: New Directions in Participant Development in Sport and Physical Activity. *Sport, Education and Society*, (17) 2, 225-243.
16. Community Sports Committee of the Sports Commission .2009. Consultancy Study on Sport for All Participation Patterns of Hong Kong People in Physical Activities, Submitted by The Chinese University of Hong Kong Department of Sports Science & Physical Education.
17. De Liu, Y. Taylor, P. Shibli, S. 2009. Sport Equity: Benchmarking the Performance of English Public Sport Facilities, *European Sport Management Quarterly*, (9)1, 3-21.
18. Glaser, G.B. 1992, Emergence Vs Forcing: Basics of Grounded Theory Analysis. *Sociology Press*. 11-15.
19. Godbey, G., Crawford, D.W., Shen, X.S. 2010. Assessing Hierarchical Leisure Constraints Theory after Two Decades. *Journal of Leisure Research*, (42)1, 111-134.
20. Henderson, K., .2010, Dimensions of Leisure for Life: Individuals and Society: Importance of leisure to Individuals and society, *Human Kinetics*, pp 4-21
21. Houlihan, B. 2005. Public Sector Sport Policy: Developing a Framework for Analysis, *International Review for the Sociology of Sport*, (40)2, pp 163-185.
22. Katzmarzyk, P.T., Gledhill, N., Shephard, R.J. 2000. The Economic Burden of Physical Inactivity in Canada, *Canadian Medical Association Journal*, (163) 11, 1435-1440.
23. Long-Term Athlete Development: Canadian Sport for Life (CS4L). 2007. Canadian Sport Centers, . Available on : [http:// www.ltad.ca](http://www.ltad.ca)
24. Meeting Report. 2004. Physical Activity Expert Meeting "Agita Europe", Magglingen, Switzerland.
25. Mull, R., Bayless, F, Kathryn .G, Jamieson, L. 2005. *Recreational Sport Management*, 3rd ed, Australia, Human Kinetics. p:31.
26. Park, S, and H. 2004. Constraints to Recreation Sport Participation for Adolescents Exposed to Internet-Related Delinquency: Developing Marketing Strategies for Increasing Sport Participation. *International Journal of Applied Sport Sciences*. (16)1, PP: 41-54.
27. Sapkota, S., Bowles, H.R., Ham, S.A. 2006. Adult Participation in Recommended Levels of Physical Activity: United States, 2001-2003. *Journal of American Medical Association*, (295) 9, 27-29.
28. Schein, E; .2010. *Organizational Culture and Leadership*, 4th Edition, San Francisco Jossey- Bass Publisher, p: 32.
29. Sport for all organization. 2010. home page, Available on [http:// www.sportforall.org.rs/eng/index.html](http://www.sportforall.org.rs/eng/index.html).
30. The Framework for Sport in England .2004. Making England an Active and Successful Sporting Nation: A Vision for 2020. [http:// www.sportengland.org](http://www.sportengland.org).
31. The world sport for all congress. 2002. Declaration, Arnhem. <http://www.leisure-studies-association.info/LSAWEB/reports/arnhem.htm>.

32. Van Tuyckom, C.2011.Sport for All: Fact or fiction? Individual and cross-national differences in sport participation from a European perspective, Submitted in partial fulfillment of the requirement for the degree of Doctor in Sociology and social sciences department of sociology, Gent University.p:21.
33. Warburton, D.B.R., Nicol, C.W., Bredin, S.2006.Health Benefits of Physical Activity: the Evidence. Canadian Medical Association Journal, 174(6), 801-809.

ارجاع دهی به روش APA

احسانی، م. صفاری، م. امیری، م. کوزه‌چیان، ه. ۱۳۹۳. طراحی مدل ورزش همگانی ایران. ۶ (۳۷): ۸۷-۱۰۸

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

پروہشگاہ علوم انسانی و مطالعات فرہنگی
پرتال جامع علوم انسانی

Designing the Model of Sport for all in Iran

Mohammad Ehsani¹, Marjan Saffari², Mojtaba Amiri³, Hashem Kozechian⁴

1. Associate Professor, Tarbiat Modares University*

2. Assistant Professor, Kharazmi University

3. Associate Professor, University of Tehran

4. Associate Professor, Tarbiat Modares University

Received date: 22/07/2012

Accepted date: 03/02/2013

Abstract

Increase in people participation in Sport for all has always been considered by policymakers. In Iran, despite numerous agencies and departments that regard themselves as responsible for Sport for all, participants in Sport for all in our country are in less favorable situation than those in other countries. This paper aims to present a model to institutionalize sport for all of Iran. For this purpose, researchers referred to the experts of the sport for all of Iran and collected data from them through deep interviews. Then, the data resulted from twenty-nine interviews were encoded and analyzed through grounded theory method. The results of codes classification showed sixteen components at the three contextual, organizational, and behavioral levels. According to the sport for all of Iran model, it can be noted that the contextual level of sport for all of Iran, in which the other two levels are rooted, includes external environment and conditions, and generally leads to organizational and behavioral levels. The organizational level is the outer layer of behavioral level and includes the regular relations governing the internal and objective components of sport for all of Iran. The behavioral level is the factors associated with Iranian people's sporting behavior with a health approach. The relationship between these levels is close and, practically, they are inseparable in sport for all of Iran. In such relationship, levels interact with each other as continuous systematic relations. The presented model can be used as the analytical tool for sport for all of Iran so that it would solve problems of this field of sport reasonably and principally.

Key Words: Model, Sport for all, Iran, Grounded theory

*(Corresponding Author)

Email: saffari.marjan@khu.ac.ir